

X. VŠEOBECNE ZROZUMITELNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

Účelom navrhovanej činnosti je vybudovanie a následné prevádzkovanie skladovacieho zariadenia pre priemyselné hnojivo SAM 19N-5S (kvapalné dusíkaté hnojivo s obsahom síry) v zmysle zákona č. 394/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov. Hnojivo je možné použiť na základné hnojenie pred sejbou alebo na mimokoreňové prihnojovanie v čase vegetácie. Cieľom navrhovateľa je zabezpečiť čo najkratšiu obchodnú trasu medzi výrobcou a cieľovým užívateľom hnojiva a rozšíriť tak ponuku poľnohospodárskych produktov v regióne.

Skladovacie zariadenie na tekuté hnojivo – flexobazén, bude pozostávať z dvoch nádrží so sumárnym objemom 6534 m³ a jeho súčasťou bude aj prečerpávacia nádrž a príslušná záchytná plocha.

Skladovacie zariadenie bude nepriepustné a vybavené bezpečnostným a kontrolným systémom proti preplneniu a proti možnosti poškodenia resp. priesaku. Trojplášťová skladba bude riešená tak, aby prvá vrstva chránila pred možným poškodením hlavnej fólie LDPE. Plášť tvoria fóliové platne šírky 1500 mm a výšky 5000 mm a sú hrubé 6 mm. Vnútoraná skladovacia fólia je hr. 1,0 mm. Prípadné poškodenie vnútornej fólie monitoruje drenážny systém z trubiek DN 60 mm obalené plst'ou. Tieto sú zaústené do uzavretej kontrolnej šachty s poklopom. Priemer šachty je 300 mm a je z PVC. Druhý plášť je z fólie LDPE hr. 0,8 mm a je vyvedený od dna na výšku cca 1300 mm. Pre elimináciu parametrov rozptylu zápachových častíc bude flexobazén prekrytý plávajúcim prekrytím Hexa-Cover®.

Navrhovaná činnosť je predložená v dvoch variantoch, ktoré sa líšia spôsobom napojenia na elektrickú sieť.

Užívateľom bude spoločnosť Somotor Soya s. r. o., Pavlovo 117, 076 35 Svätá Mária.

Konkrétne doby výstavby, termíny začatia a ukončenia výstavby vyplynú zo zabezpečenia potrebných povolení a z dodávateľsko-odberateľských podmienok zabezpečenia stavby. Predpokladané doby uvádzame nižšie.

Začiatok výstavby:	07/2023
Ukončenie výstavby:	08/2023
Doba výstavby:	1 mesiac
Trvanie prevádzky nie je časovo ohraničené.	

Vplyvy navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia sú opísané v príslušných kapitolách Správy o hodnotení, pričom ich významnosť sa znižuje so zvyšujúcou sa vzdialenosťou od hodnotenej činnosti. Z hľadiska priestorovej syntézy vplyvov činnosti v území môžeme zhodnotiť, že vo väčšine sledovaných ukazovateľov je navrhovaná činnosť hodnotená ako bez vplyvu, v prípade vplyvu na klímu a ovzdušie ako mierne negatívna a v prípade vplyvu na využívanie zeme a na obyvateľstvo a jeho socioekonomické aktivity ako pozitívna.

Z predbežného hodnotenia ostatných jednotlivých vplyvov navrhovanej činnosti a ich vzájomného spolupôsobenia s vplyvmi existujúcich a povolených činností vyplýva, že sa nepredpokladajú také negatívne vplyvy, ktoré by mali za následok významné

zhoršenie stavu životného prostredia a zdravia obyvateľov v záujmovom území oproti súčasnému stavu a ktoré by boli prekážkou realizácie navrhovanej činnosti.

Syntézy v predchádzajúcich kapitolách dokladujú, že výsledné komplexné pôsobenie navrhovanej činnosti je dané zaťažením prostredia antropogénneho charakteru a pozitívnym dopadom na obyvateľstvo a jeho socio - ekonomické aktivity.

Ako vyplýva z predchádzajúcich hodnotení vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia, výsledný dopad možno zhodnotiť ako nepatrný vzhľadom na minimum priamych dopadov a reálnu možnosť účinne ovplyvniť hlavné riziká realizáciou vhodných opatrení. Výsledné pôsobenie navrhovanej činnosti neohrozí funkčnosť prvkov ekologickej stability a osobitne chránených častí prírody, ani charakter krajiny štruktúry so zastúpením cenných a významných prvkov v dotknutom území.

Vo vzťahu k ekonomickému a sociálnemu vývoju v území sa navrhovaná činnosť radí k celospoločensky prospešným, pričom výsledná záťaž na prostredie je prijateľná a zachováva jeho kvalitu v lokálnom i širšom meradle.

Navrhovaná činnosť nie je v rozpore s právnymi predpismi Slovenskej republiky. Aby nedošlo do konfliktu s inými legálnymi čiastkovými záujmami je nevyhnutné jej usmernenie a limitovanie povolovacími procesmi. Dodržiavanie súladu s právnymi predpismi vyžaduje kontrolu a dohľad nad prevádzkou navrhovanej činnosti s podmienkami stanovenými v povoloacom procese a s dotknutými právnymi predpismi.

Synergické a kumulatívne vplyvy

Synergické a kumulatívne vplyvy predstavujú vplyvy, ktoré majú multiplikačný efekt, pôsobia spoločne s inými vplyvmi, a tým sa ich účinok v danom priestore znásobuje. Medzi takéto vplyvy vo vzťahu k navrhovanej činnosti možno zaradiť vplyvy na rozptyl emisií a zápachu a dopravnú záťaž v danom území.

Výsledky analýz hodnotenia vplyvov ako aj spracovaných štúdií pre účely objektívneho posúdenia navrhovanej činnosti predpokladajú dodržanie platných hygienických limitov a platnej legislatívy.

Vzhľadom na funkciu navrhovanej činnosti a jej bilančné parametre, riešenie dopravy a výsledky štúdií a analýz spracovaných kumulatívne s existujúcim zaťažením prostredia pri realizácii príslušných opatrení za účelom dodržania platných hygienických limitov nepredpokladáme taký nárast kumulatívnych a synergických vplyvov, ktorý by generoval vznik preťažených lokalít v hodnotenom území navrhovanej činnosti s následkom významného zhoršenia zdravia obyvateľstva, resp. stavu životného prostredia.

V prípade že by sa zámer nezrealizoval (nulový variant) existujúce pozemky ostanú v súčasnom stave so súčasnými vstupmi a výstupmi do zložiek životného prostredia. V nulovom variante by pretrvával stav totožný so súčasným stavom jednotlivých zložiek životného prostredia – charakteristika zložiek ako reliéf, horninové prostredie, povrchové a podzemné vody, ovzdušie, biota, pôdy a obyvateľstvo by sa nemenila. V budúcnosti by územie bolo poľnohospodársky využívané resp. využívané na obdobnú aktivitu ako je navrhovaná činnosť.

Keďže hodnotená činnosť je umiestnená do okrajovej časti obce, do areálu navrhovateľa na pozemky s funkčným využitím pre poľnohospodárstvo, bolo by možné predpokladať návrh iného investičného zámeru v súlade s možnosťami danej lokality

a so záväznými regulatívmi obce Somotor, t.j. pozemky môžu byť predmetom inej poľnohospodárskej alebo iných činností. Pomery územia by boli ovplyvňované obdobnou prevádzkou a nárastom dopravy z dôvodu navýšenia počtu automobilov pre novovzniknuté prevádzky.

Súčasne by sa museli v území hľadať iné spôsoby alebo iné miesta skladovania kvapalných hnojív. Taktiež by sa znížila efektívnosť využitia priestorového potenciálu existujúceho areálu vo vlastníctve navrhovateľa.

Pri realizácii navrhovanej činnosti nedôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy ani lesnej pôdy. Okolitá vegetácia zostane zachovaná. Počas výstavby bude scenéria priamo dotknutého územia dočasne ovplyvnená prípravou činnosti, avšak tento vplyv bude z širšieho pohľadu nevýznamný, pretože dotknuté pozemky sa nachádzajú v okrajovej časti obce.

Jedným z významnejších vplyvov počas prevádzky činnosti je jej vplyv na dopravu. Predpokladá sa navýšenie intenzity cestnej dopravy o 10 vozidiel / 24 hod. Vzhľadom na analýzu súčasného dopravného zaťaženia komunikácie I/79 však nebude toto navýšenie predstavovať významné ovplyvnenie.

Areál s výnimkou CHVÚ nezasahuje do žiadnych prvkov ochrany prírody ani územného systému ekologickej stability. Aj na základe stanoviska Okresného úradu Trebišov, odboru starostlivosti o životné prostredie však možno konštatovať, že zámer navrhovanej činnosti nepredstavuje taký zásah do CHVÚ Medzibodrožie, ktorý môže mať na toto územie významný vplyv, a teda nepredpokladá, že ním budú dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny.

Ovplyvnenie ovzdušia bude počas výstavby územia zvýšenou prašnosťou. V rámci navrhovanej činnosti sa neuvažuje s prevádzkou zdrojov znečisťovania ovzdušia podľa platnej legislatívy. Navrhovaná činnosť bude počas jej prevádzky spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené právnymi predpismi vo veci ochrany ovzdušia. Rozptylová štúdia (Príloha 3) spracovaná pre účely tejto Správy o hodnotení konštatuje dodržanie príslušných hygienických limitov a legislatívnych noriem z hľadiska emisií znečisťujúcich látok ako aj zápachu.

Vplyv skladovacích priestorov na hlukovú situáciu v dotknutom území bude vzhľadom na vzdialenosť obytného územia (cca 400 m) v medziach príslušných hygienických limitov čo deklaruje aj Hluková štúdia (Príloha 4) spracovaná pre účely tejto Správy o hodnotení.

Zo sociálnoekonomického hľadiska sa jedná o pozitívny vplyv (rozšírenie ponuky komodít pre poľnohospodársku výrobu, primárna a sekundárna zamestnanosť a s tým súvisiaci rozvoj regiónu). Prevádzka navrhovanej činnosti bude mať prijateľný vplyv na zdravotný stav dotknutého obyvateľstva, čo konštatuje aj posúdenie vplyvu predmetnej činnosti na verejné zdravie (HIA), ktoré je súčasťou predloženej Správy o hodnotení a tvorí jej Prílohu 5.

Počas prevádzky nebudú vytvárané splaškové ani technologické odpadové vody.

Prevádzka navrhovanej činnosti nebude mať nepriaznivý vplyv na podzemné a povrchové vody.

Možný vplyv na kvalitu podzemných vôd je v kategórii rizík činnosti, napríklad v prípade havarijného úniku tekutého hnojiva a ropných látok za spolupôsobenia zrážkových vôd. V štandardných prevádzkových podmienkach nedochádza ku kontaminácii podzemných a povrchových vôd. Preventívnymi a navrhnutými technickými opatreniami sa výrazne obmedzí aj riziko havárie. Na základe uvedeného hodnotíme ovplyvnenie vodných pomerov dotknutého územia ako nevýznamné.

Z hľadiska scenérie vzhľadom k doterajšiemu začleneniu lokality z hľadiska lokálnych aspektov scenérie krajiny nie je možné očakávať významnú zmenu oproti súčasnému stavu. Realizáciou zámeru v hodnotenej lokalite nevzniká žiadny nový významný negatívny prvok vizuálne znehodnocujúci okolitú scenériu krajiny.

Nepredpokladajú sa vplyvy na kultúrne a historické pamiatky. Nepredpokladajú sa vplyvy na archeologické náleziská. V dotknutom území nie sú evidované paleontologické ani významné geologické lokality. Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy, ktoré predstavujú najmä miestne tradície, miestna kultúra, jazyk, umenie.

Vzhľadom na funkciu navrhovanej činnosti a jej bilančné parametre, riešenie dopravy a výsledky štúdií a analýz spracovaných kumulatívne s existujúcim zaťažením prostredia pri realizácii príslušných opatrení za účelom dodržania platných hygienických limitov nepredpokladáme taký nárast kumulatívnych a synergických vplyvov, ktorý by generoval vznik preťažených lokalít v hodnotenom území navrhovanej činnosti s následkom významného zhoršenia zdravia obyvateľstva, resp. stavu životného prostredia.

Porovnaním Variantu 1 s Variantom 2 môžeme konštatovať, že z hľadiska ich vplyvu na jednotlivé zložky životného prostredia sa jedná o rovnocenný vplyv. Z hľadiska optimálnej technickej realizácie sa javí ako výhodnejší Variant 1, nakoľko je vo výhľade plánovaná aj výstavba iných vertikálnych skladov a kapacitné možnosti existujúcej trafostanice by už nemuseli postačovať.

Na základe uvedeného odporúčame realizáciu Variantu 1, ktorý predstavuje optimálnu realizáciu daného technologického zariadenia.

Navrhovaný Variant 1 zámeru odporúčame s podmienkou uplatnenia zmierňujúcich opatrení uvedených v kapitole IV., ktoré predstavujú optimálny variant. Areál a prevádzka navrhovanej činnosti bude spĺňať všetky platné právne predpisy a normy týkajúce sa ochrany životného prostredia, nakladania s odpadom, bezpečnosti a hygieny. Navrhovaný zámer rešpektuje širšie väzby územia, akceptuje prítomnosť dopravných trás s dopravným napojením. Realizácia navrhovanej činnosti neobmedzuje žiadnu z jestvujúcich prevádzok a bude sociálno-ekonomickým prínosom pre daný región.

Celkovo tak možno konštatovať, že navrhovaná činnosť sa z pohľadu všetkých posudzovaných aspektov, t.j. environmentálnych, technicko-technologických, ako aj socio-ekonomických, pri rešpektovaní navrhovaných zmierňovacích opatrení, javí ako optimálne riešenie súčasného stavu čo potvrdzujú aj výsledky štúdií a analýz spracovaných pre účely tejto Správy o hodnotení.

Vyhodnotenie pripomienok k zámeru navrhovanej činnosti a k určenému rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti

V súvislosti s rozsahom hodnotenia vydaným Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, sekcií posudzovania vplyvov na životné prostredie, odboru posudzovania vplyvov na životné prostredie č. 4658/2022-11.1.1/kv, 69701/2022, 69704/2022-int. zo dňa 28. novembra 2022 pre navrhovanú činnosť „Sklad kvapalného hnojiva“ bola v rámci jeho bodu 2.2.9 špecifických požiadaviek stanovená povinnosť v kapitole X. Správy o hodnotení navrhovanej činnosti (Všeobecne zrozumiteľné

záverečné zhrnutie) okrem zhrnutia navrhovanej činnosti a jej vplyvov na životné prostredie sa vyjadriť ku všetkým pripomienkam doručeným k zámeru navrhovanej činnosti, prípadne k určenému rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti (od orgánov štátnej správy a samosprávy, ako aj účastníkov konania) a v prehľadnej forme vyhodnotiť splnenie všetkých požiadaviek a odporúčaní zo stanovísk doručených k zámeru navrhovanej činnosti, a k určenému rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti, resp. odôvodniť ich nesplnenie.

K predmetnému zámeru a rozsahu hodnotenia boli doručené stanoviská, ku ktorým sa vyjadrujeme (kurzívou) v nasledujúcom prehľade:

1. **Obec Somotor** vo svojom stanovisku č. OcU 59/2022 - 002 zo dňa 28.02.2022 konštatuje, že nemá pripomienky k predmetnému zámeru a zároveň uvádza, že písomné stanovisko resp. pripomienky od občanov obce doručené neboli.

Obec Somotor zaslala svoje stanovisko aj k zaslanému rozsahu hodnotenia (stanovisko č. OcU 59/2022 - 007 zo dňa 22.12.2022) v ktorom uvádza, že rozsah hodnotenia bol zverejnený na webovom sídle a úradnej tabuli obce v období od 6.12.2022 do 20.12.2022. Písomné pripomienky od občanov obce doručené neboli a k rozsahu hodnotenia vplyvu činnosti na životné prostredie nemá žiadne pripomienky.

Berie sa na vedomie.

2. **Okresný úrad Trebišov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií**, vo svojom stanovisku č. OU-TV-OCDPK-2022/002833-002 zo dňa 17.02.2022 uvádza, že navrhovaná činnosť „SKLAD KVAPALNÉHO HNOJIVA“ sa priamo nedotýka ciest II. a III. triedy v územnom obvode Trebišov, cestný správny orgán z hľadiska ustanovení zákona NR SR č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov nemá k navrhovanej činnosti pripomienky.

Zároveň upozorňuje, že navrhovaná činnosť sa dotýka cesty I. triedy - I/79, z tohto dôvodu je potrebné o stanovisko požiadať okresný úrad v sídle kraja, ako príslušný cestný správny orgán, ktorý v zmysle § 3 ods.4 písm. a) zákona č.135/1961 Zb. vykonáva štátnu správu vo veciach ciest I. triedy.

Berie sa na vedomie. Zároveň uvádzame, že v rámci predmetného zámeru sa uvažuje len s vybudovaním vnútroareálovej prístupovej komunikácie (SO - 05 Prístupová komunikácia), pričom samotné napojenie areálu navrhovateľa na cestu I/79 je riešené inou investíciou, ktorá už je v štádiu realizácie, resp. finalizácie stavby.

3. **Okresný úrad Trebišov, odbor krízového riadenia**, vo svojom stanovisku č. OU-TV-OKR-2022/002597-003 zo dňa 08.02.2022 uvádza, že zámer navrhovanej činnosti „Sklad kvapalného hnojiva“ nežiada posudzovať podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ďalšie stupne projektovej dokumentácie pre územné a stavebné konanie žiada zaslať na vyjadrenie.

Berie sa na vedomie.

4. **Okresný úrad Trebišov, odbor starostlivosti o životné prostredie**, vo svojom súhrnnom stanovisku č. OU-TV-OSZP-2022/002579-006 zo dňa 18.02.2022 uvádza:

Z hľadiska odpadového hospodárstva nemá pripomienky.

Z hľadiska štátnej vodnej správy súhlasí za podmienok:

- Pri zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami je potrebné dodržiavať ustanovenie § 39 vodného zákona a s ním súvisiace právne a osobitné predpisy, ktoré ustanovujú za akých podmienok možno s takýmito látkami zaobchádzať z hľadiska ochrany kvality povrchových a podzemných vôd.
- V zmysle ust. § 27 ods. 1 písm. c) zákona o vodách je investor povinný požiadať tunajší úrad, úsek štátnej vodnej správy o vydanie súhlasu na vybudovanie nádrže znečisťujúcich látok ešte pred vydaním stavebného povolenia na predmetnú stavbu. K žiadosti o súhlas je potrebné doložiť PD, v ktorej bude popísané detailné technické riešenie nádrží a spôsob zabezpečenia nádrží pred prípadným únikom znečisťujúcich látok.
- Stavba nie je vodnou stavbou v súlade s § 52 vodného zákona a jej realizácia nie je podmienená rozhodnutím Okresného úradu Trebišov, odboru starostlivosti o životné prostredie.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny po preštudovaní predloženého zámeru a po zohľadnení stanoviska ŠOP SR Správy CHKO Latorica č. CHKOLA/29-001/2022 zo dňa 08.02.2022 dospel úrad k záveru, že zámer navrhovanej činnosti: „Sklad kvapalného hnojiva“ nepredstavuje taký zásah do CHVÚ Medzibodrožie, ktorý môže mať na toto územie významný vplyv, a teda nepredpokladá, že ním budú dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny.

Berie sa na vedomie. Všetky legislatívou stanovené normy a postupy budú dodržané.

5. **Okresný úrad Trebišov, odbor starostlivosti o životné prostredie** vo svojom stanovisku z hľadiska ochrany ovzdušia č. OU-TV-OSZP-2022/003251-002 zo dňa 22.02.2022 uvádza, že nemá žiadne pripomienky.

Berie sa na vedomie.

6. **Okresný úrad Trebišov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií** vo svojom stanovisku k návrhu rozsahu hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti č. OU-TV-OCDPK-2022/012149-00 zo dňa 28.10.2022 uvádza, že nemá k navrhovanej činnosti pripomienky.

Berie sa na vedomie.

7. **Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Trebišove**, vo svojom stanovisku č. ORHZ-TV-2022/000044 zo dňa 10.02.2022 uvádza, že z

hľadiska ochrany pred požiarmi nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Berie sa na vedomie.

8. **Úrad Košického samosprávneho kraja**, vo svojom stanovisku č. 01776/2022/ORRUPaZP/08048 zo dňa 22.02.2022 uvádza, že súčasťou zverejneného zámeru je aj Karta bezpečnostných údajov priemyselného hnojiva SAM 19N-5S. V nej je uvedené, že vhodným spôsobom skladovania hnojiva sú železné zásobníky a hnojivo nemá byť vystavené teplotám vyšším ako 25°C. Žiada preto navrhovateľa o deklaráciu vhodnosti zvoleného riešenia skladovania vo fóliových flexobazénoch a že budú splnené všetky technické požiadavky na bezproblémovú prevádzku zariadenia, najmä dodržiavanie maximálnych a minimálnych povolených teplôt pre prevádzku zariadenia. Po splnení pripomienok, minimálnom zásahu do životného prostredia, za dodržania všetkých limitov v súlade s platnou legislatívou o ochrane vôd, ochrane ovzdušia ako aj zosúladenia s legislatívou o nakladaní s odpadmi, bezpodmienečnej realizácii opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti na životné prostredie súhlasí s predloženým návrhom činnosti „Sklad kvapalného hnojiva“ a ukončením posudzovania v zisťovacom konaní.

Hnojivo nie je látkou požiariarne nebezpečnou ani výbušnou, má však oxidačné účinky. Sušina hnojiva je horľavá, v prípade vysolenia - vytvorenia zaschnutých zvyškov je vzniknutý povlak pri styku s organickými látkami horľavý. Podmienky skladovania uvedené v Karte bezpečnostných údajov uvádzajú, že za bežných skladovacích podmienok je hnojivo stabilné a z hľadiska dodržiavania maximálnych povolených teplôt počas skladovania je teplota uvedená v KBÚ braná ako dlhodobá priemerná denná teplota. Prekročenie tejto teploty v podmienkach Slovenskej republiky nehrozí, nakoľko také teploty u nás nie sú. Tiež nie je možné, aby sa za krátky čas kedy sú denné teploty počas leta vyššie prehrial celý objem flexobazénu a teplota sa v ňom udržiavala dlhú dobu, nakoľko sa aj v lete teplota v nočných hodinách zníži. Z tohto pohľadu je teda podmienka povolených teplôt počas skladovania uvedená v KBÚ dodržaná, nakoľko Slovensko nie je tropická krajina, kde celodenný a dlhodobý teplotný priemer presahuje teploty uvedené v KBÚ. Deklarácia výrobcu fólií určených pre flexobazény je súčasťou Prílohy 2.

9. **Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove**, vo svojom stanovisku č. A/2022/950/HŽPaZ-4654/2022 zo dňa 29.09.2022, ktoré si Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie dožiadalo po termíne určenom na zasielanie pripomienok uvádza, že požaduje pre objektívne posúdenie vplyvu predmetnej činnosti na verejné zdravie v súlade s § 6 ods. 3 písm. c) zák. č. 355/2007 Z. z. v spojení s § 52 ods. 1 písm. d) zák. č. 355/2007 Z. z. a vyhláškou MZ SR č. 233/2014 Z. z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie vykonanie hodnotenia vplyvov na verejné zdravie.

Posúdenie vplyvu predmetnej činnosti na verejné zdravie (HIA) je súčasťou predloženej Správy o hodnotení a tvorí jej Prílohu 5.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove zaslal svoje stanovisko aj k zaslanému rozsahu hodnotenia (stanovisko č. A/2022/950/HŽPaZ-5335/2022 zo dňa 31.10.2022) v ktorom uvádza, že k predloženému návrhu rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti „Sklad kvapalného hnojiva“ nemá výhrady.

Orgán verejného zdravotníctva požaduje hodnotenie vplyvov na verejné zdravie spracovať v rozsahu požiadaviek vyhlášky MZ SR č. 233/2014 Z. z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie.

Berie sa na vedomie. Posúdenie vplyvu predmetnej činnosti na verejné zdravie (HIA) je súčasťou predloženej Správy o hodnotení a tvorí jej Prílohu 5.

10. **Občan Erik Trella**, ktorý je zároveň poslanec obecného zastupiteľstva, predložil nesúhlasné stanovisko občanov obce Somotor zo dňa 20.02.2022 s týmito pripomienkami:

- Predmetné územie sa nachádza v rámci chráneného vtáčieho územia: SKCHVU015 Medzibodrožie. V zmysle príslušnej Vyhlášky o jeho ochrane §2 je (2) Za zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia v celom chránenom vtáčom území sa považuje: d) pozemné aplikovanie priemyselných hnojív alebo pesticídov v blízkosti vodných alebo mokraďových biotopov, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia. Predmetom ochrany územia sú druhy vtákov, ktorých potravinová základňa je negatívne ovplyvňovaná najmä nesprávnym - intenzívnym spôsobom obrábania pôdy - práve na ktoré je navýváhaná „potreba“ dohnojovania plodín pestovaných v príliš veľkých monokultúrnych celkoch. A to má priamy dosah aj na kvalitu podzemných vôd zasiahnutých zvýšeným prísunom organických látok produkovaných v rámci intenzívneho poľnohospodárstva.

V rámci pripomienkovania predmetného zámeru bol oslovený ako dotknutý orgán aj Okresný úrad Trebišov, odbor starostlivosti o životné prostredie, ktorý vo svojom súhrnnom stanovisku č. OU-TV-OSZP-2022/002579-006 zo dňa 18.02.2022 uvádza, že z hľadiska ochrany prírody a krajiny po preštudovaní predloženého zámeru a po zohľadnení stanoviska ŠOP SR Správy CHKO Latorica č. CHKOLA/29-001/2022 zo dňa 08.02.2022 dospel úrad k záveru, že zámer navrhovanej činnosti: „Sklad kvapalného hnojiva“ nepredstavuje taký zásah do CHVÚ Medzibodrožie, ktorý môže mať na toto územie významný vplyv, a teda nepredpokladá, že ním budú dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny.

Z hľadiska štátnej vodnej správy Okresný úrad Trebišov, odbor starostlivosti o životné prostredie, súhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti za podmienok uvedených vyššie.

- V zmysle získaných informácií z už existujúcich obdobných skladov kvapalného hnojiva unikajú plyny, pachy, zápachy čo potvrdzuje aj

samotný zámer.

- Celosvetová zmena klímy má za následok aj zmenu poveternostných vplyvov v našej lokalite. Ide o čoraz častejší výskyt silného vetra, čo bude mať za následok nemožnosti zamedziť zhoršenie kvality ovzdušia pre rodinné domy na uliciach Nová, čiastočne Obchodná, Agátová, Hlavná. Opak týmto občanom neviete zaručiť.
- Tento negatívny fakt zníži kvalitu života občanov a zároveň aj pokles bývania mladšími generáciami, čo vyvstáva ako medzigeneračný problém obce.
- V obci je zaznamenaný vysoký výskyt hlavne občanov s onkologickými ochoreniami, ale aj alergikov a astmatikov a táto stavba by evidentne túto situáciu ešte zhoršila a ešte zvýšila úmrtnosť.
- V zmysle Prílohy č. 3 - Bezpečnostný list výrobok SAM 19 + S5 má charakter nebezpečnej látky. Identifikácia rizík uvádza: dráždi sliznicu a dýchacie cesty, očné spojivky, citlivú pokožku, môže vyvolať ekzémy. Pri otváraní môže dôjsť k náhlemu úniku pár kyanovodíka a methanolu. Práve silným vetrom sa môže dostať do ovzdušia a blízkych rodinných domov.

K týmto piatim pripomienkam dávame do pozornosti, že z hľadiska objektívneho zhodnotenia vplyvu navrhovanej činnosti na ovzdušie dotknutého územia bola spracovaná Rozptylová štúdia, ktorá slúžila ako podklad pre spracovanie Posúdenia vplyvu predmetnej činnosti na verejné zdravie (HIA) a obe štúdie sú súčasťou predloženej Správy o hodnotení a tvoria jej Prílohy 3 a 5. V oboch štúdiách sa konštatuje dodržanie hygienických limitov a legislatívnych noriem a nevýznamný vplyv navrhovanej činnosti na územie dotknutej obce Somotor a ich obyvateľov. Predmetné štúdie taktiež navrhujú opatrenia na elimináciu týchto vplyvov, pričom samotná Správa o hodnotení tieto opatrenia akceptuje a prevzala ich do navrhovaných opatrení v rámci jej príslušnej kapitoly IV.

- V bezpečnostnom liste sa ďalej uvádza, že je nutné zamedziť vyšším teplotám nad 25°C. Obec Somotor čelí obrovským horúčavam. V roku 2021 prekonal 80 ročný teplotný rekord, keď teplota presahovala 35°C kontinuálne 2 týždne. Somotor sa radí tiež medzi miesta, kde bol v uplynulom období vyrovnaný alebo prekonal rekord najdlhšej júnovej série tropických dní, teda s teplotou rovnou alebo vyššou ako 30°C. SHMÚ popisuje, že do 28. júna zaznamenala stanica v tejto obci už trinásť tropický deň po sebe. Zámer túto skutočnosť opomenul, nerieši vyššie dodávky elektrickej energie a klimatizované sklady.

V prvom rade treba pripomenúť, že sa skladovanie predmetného hnojiva nerieši v klimatizovaných skladoch, ale vo vonkajších flexobazénoch s prekrytím, takže pripomienka zvýšenej spotreby elektrickej energie pre klimatizáciu nie je namieste.

Podmienky skladovania uvedené v Karte bezpečnostných údajov uvádzajú, že za bežných skladovacích podmienok je hnojivo stabilné a z hľadiska dodržiavania maximálnych povolených teplôt počas skladovania je teplota uvedená v KBÚ braná ako dlhodobá priemerná denná teplota. Prekročenie tejto teploty v podmienkach Slovenskej republiky nehrozí, nakoľko také

teploty u nás nie sú. Tiež nie je možné, aby sa za krátky čas kedy sú denné teploty počas leta vyššie prehrial celý objem flexobazénu a teplota sa v ňom udržiavala dlhú dobu, nakoľko sa aj v lete teplota v nočných hodinách zníži. Z tohto pohľadu je teda podmienka povolených teplôt počas skladovania uvedená v KBÚ dodržaná, nakoľko Slovensko nie je tropická krajina, kde celodenný a dlhodobý teplotný priemer presahuje teploty uvedené v KBÚ. Čo sa však týka zvýšených teplôt v letnom období, túto otázku riešila Rozptylová štúdia, ktorá bola spracovaná pre objektívne zhodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti na ovzdušie dotknutého územia. Ako uvádza vo svojom závere, tak je možné konštatovať, že aj pri teplotách nad 30°C by nemalo dochádzať k prekročovaniu príslušných limitných hodnôt kvality ovzdušia. Uvedené však neznamená, že napr. pri teplotách nad 30°C a manipulácií s predmetným hnojivom môže dôjsť k výraznejšiemu šíreniu príslušných znečisťujúcich látok, ktoré môže byť vnímané napr. zápachom. Odporúčaním by mohlo byť nevykonávať manipuláciu s hnojivom pri vysokých teplotách, resp. vykonávať manipuláciu v ranných alebo večerných hodinách.

- Vo východnej lokalite obce sa už nachádzajú dve nové poľnohospodárske stavby, kde sa stáva, že prach sa dostáva do obydlií a na zaparkované vozidlá.

Predmetné stavby nie sú súčasťou predkladaného zámeru.

- Navrhovateľ má sídlo v susednej obci Svätá Mária. V tejto obci do t. č. neboli realizované podobné žiadne zámery. Vidíme možnosť realizácie teda v mieste sídla.

Predmetný zámer nie je z hľadiska územného rozvoja obce Somotor v rozpore s verejnými záujmami obce a umiestnenie stavieb tohto charakteru nie je v danom území ničím obmedzené či dokonca zakázané. Navrhovateľ sa preto ako podnikateľský subjekt rozhodol pre využitie daného územia z dôvodov vlastnickej väzby samotného územia ako aj faktu, že predmetné kvapalné hnojivo sa plánuje využívať aj v príľahlých lokalitách kde sa vykonáva poľnohospodárska činnosť. Vybudovanie skladovacieho priestoru kvapalného hnojiva v danom území preto predstavuje reakciu navrhovateľa na aktuálne potreby a požiadavky trhu. Realizácia predkladaného zámeru zabezpečí rozšírenie služieb navrhovateľa v oblasti poľnohospodárstva, čím umožní uspokojiť dopyt u zákazníkov.

Občan Erik Trella predložil nesúhlasné stanovisko zo dňa 03.11.2022 aj k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti s týmito pripomienkami:

- Klíma: bude absolútne nemožné dodržať podmienky uvádzané v bezpečnostnom liste teploty do 25 °C. V júni 2022 obec Somotor prekonala rekordné teploty, keď meteorológovia namerali 38,8 °C. Údaj uvedený na www....sk (Rekordné hodnoty meteorologických prvkov vo svete a na Slovensku). Rekordné teploty nad 35 °C niekoľko dní za sebou. Táto skutočnosť vylučuje stavať podobné stavby v našej obci.

Ako už bolo vyššie spomenuté, tak podmienky skladovania uvedené v Karte bezpečnostných údajov uvádzajú, že za bežných skladovacích podmienok je hnojivo stabilné a z hľadiska dodržiavania maximálnych povolených teplôt počas skladovania je teplota uvedená v KBÚ braná ako dlhodobá priemerná denná teplota. Prekročenie tejto teploty v podmienkach Slovenskej republiky nehrozí, nakoľko také teploty u nás nie sú. Tiež nie je možné, aby sa za krátky čas kedy sú denné teploty počas leta vyššie prehrial celý objem flexobazénu a teplota sa v ňom udržovala dlhú dobu, nakoľko sa aj v lete teplota v nočných hodinách zníži. Z tohto pohľadu je teda podmienka povolených teplôt počas skladovania uvedená v KBÚ dodržaná, nakoľko Slovensko nie je tropická krajina, kde celodenný a dlhodobý teplotný priemer presahuje teploty uvedené v KBÚ.

- V zmysle Zámeru bod 9 Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti citujem: „S realizáciou činnosti sú spojené aj určité riziká havarijného respektíve katastrofického charakteru. Môže k nim dôjsť v dôsledku rizikových situácií spôsobených vojnovým konfliktom, sabotážou, haváriou " V čase spracovania Zámeru bola celková situácia iná. Naším bezprostredným susedom je Ukrajina. V súčasnom období nikto nedokáže zaručiť bezpečnosť resp. vylúčiť aj náhodný incident aký sa už udial aj v inom štáte. Kto preberie zodpovednosť za rozhodnutie v danom prípade?

V prvom rade sa jedná o štatisticky veľmi nepravdepodobný scenár a pod touto prizmou by sa na Slovensku nemohla realizovať vôbec žiadna činnosť, resp. by museli byť odstránené či eliminované už aj existujúce (napr. jadrové elektrárne apod.). Avšak práve pre prípad náhodných havarijných situácií, ktoré sú možné pri akejkol'vek ľudskej činnosti sú navrhnuté technické a technologické opatrenia, ktoré uvádza kapitola IV. Správy o hodnotení.

- Návrh • Špecifické požiadavky bod 2.2.4. Už u postaveného susedného objektu na skladovanie obilia bol evidovaný opakovaný značný problém s presakovaním podzemných vôd, bolo nutné viackrát odčerpávanie vody. Stavba im sadala. Je teda pravdepodobné, že tento problém by evidentne nastal aj pri navrhovanom zámere.

Pri výstavbe flexobazénu nie je potrebná ťažká technika a nie je potrebný ani žiadny betón ktorý stavbu natrvalo zafixuje k pôde. Základy pre uloženie flexobazéna sa nevyžadujú. Bazén sa ukladá na upravené lôžko zo štrkopiesku a vyhotovenú izoláciu v štrkovom lôžku, ktorá má zabezpečovať monitoring prípadného priesaku. Po odkope terénu na požadovanú výšku zapustenia bazénu sa uloží štrkové lôžko z triedeného kameniva fr. 16 – 36 mm v hr. cca 250 mm. Drenážna vrstva násypu sa zhutní na $I_p = 0,667$. Na podložie z hrubšieho násypu sa dosype štrkopiesok z fr. 4 mm v hr. 100 mm, ktorý sa vyspáduje 1 % smerom ku kanalizácii odberného miesta. Na takto upravené podložie sa rozloží izolácia s fóliou, ktorá je dodávkou k flexobazénu. Na uloženú izoláciu sa rozložia trubky z flexibilného drenážneho materiálu vo vzdialenosti cca 100 mm od vonkajšieho okraja. Trubky \varnothing 60 mm sa v spodnej časti spádu

napoja tak, aby všetky boli pospájane a spádované do jedného bodu, t.j. do kontrolnej šachty priesaku. Pred konštrukciou podložia sa uloží potrubie na odkanalizovanie flexobazénu do vypúšťacej šachty. Kanalizácia je súčasťou dodávky flexobazéna. Viac informácií ohľadne samotnej konštrukcie nádrží ako aj postupu ich stavby sú uvedené príslušných kapitolách Správy o hodnotení resp. na stránke výrobcu.

- Žiadam doplniť postup a podľa akého výpočtu je uvedené, že pri hranici cca 400 m od rodinných domov bude zápach pod 200 m. Kedy cez deň, či v noci, keď nie sú merače. Žiadam uviesť k výpočtu maximálnu kapacitu.

Z hľadiska objektívneho zhodnotenia vplyvu navrhovanej činnosti na ovzdušie dotknutého územia bola spracovaná Rozptylová štúdia, ktorá slúžila ako podklad pre spracovanie Posúdenia vplyvu predmetnej činnosti na verejné zdravie (HIA) a obe štúdie sú súčasťou predloženej Správy o hodnotení a tvoria jej Prílohy 3 a 5. V oboch štúdiách sa konštatuje dodržanie hygienických limitov a legislatívnych noriem a nevýznamný vplyv navrhovanej činnosti na územie dotknutej obce Somotor a ich obyvateľov. Predmetné štúdie taktiež navrhujú opatrenia na elimináciu týchto vplyvov, pričom samotná Správa o hodnotení tieto opatrenia akceptuje a prevzala ich do navrhovaných opatrení v rámci jej príslušnej kapitoly IV.

11. **Občan Ernest Trella, nesúhlasí** vo svojom stanovisku zo dňa 20.02.2022 s navrhovanou činnosťou z týchto dôvodov:

- V zmysle získaných informácií z už existujúcich obdobných skladov kvapalného hnojiva unikajú plyny, pachy, zápachy čo potvrdzuje aj samotný zámer.
- Celosvetová zmena klímy má za následok aj zmenu poveternostných vplyvov v našej lokalite. Ide o čoraz častejší výskyt silného vetra, čo bude mať za následok nemožnosť zamedziť zhoršenie kvality ovzdušia pre rodinné domy na uliciach Nová, čiastočne Obchodná, Agátová, Hlavná. Opak týmto občanom neviete zaručiť.
- Tento negatívny fakt zníži kvalitu života občanov a zároveň aj pokles bývania mladšími generáciami, čo vyvstáva ako medzigeneračný problém obce.
- V obci je zaznamenaný vysoký výskyt hlavne občanov s onkologickými ochoreniami, ale aj alergikov a astmatikov a táto stavba by evidentne túto situáciu ešte zhoršila a ešte zvýšila úmrtnosť.
- V zmysle Prílohy č.3 - Bezpečnostný list výrobok SAM 19 + 5S má charakter nebezpečnej látky. Identifikácia rizík uvádza: dráždi sliznicu a dýchacie cesty, očné spojivky, citlivú pokožku, môže vyvolať ekzémy. Pri otváraní môže dôjsť k náhlemu úniku pár kyanovodíka a methanolu. Práve silným vetrom sa môže dostať do ovzdušia a blízkych rodinných domov.
- Ďalej sa uvádza skladovanie do + 20°C. V našej obci sú v letných mesiacoch najvyššie teploty v okolí často aj cez + 30°C.
- Vo východnej lokalite obce sa už nachádzajú dve nové poľnohospodárske stavby, kde sa stáva, že prach sa dostane do obydlií a na zaparkované vozidlá.
- Navrhovateľ má sídlo v susednej obci Svätá Mária. V tejto obci do t. č.

neboli realizované podobné žiadne zámery. Vidím možnosť realizácie teda v mieste sídla.

Uvedené dôvody resp. pripomienky k navrhovanej činnosti boli zodpovedané v rámci reakcie na pripomienky občana Erika Trelu, nakoľko sú v zásade rovnaké.

12. Občianka Ing. Klára Sokolová, podala vo svojom stanovisku zo dňa 23.02.2022 nasledovné námietky:

- V zámere sa uvádza, že dotknutá parcela je súčasťou chráneného vtáčieho územia Medzibodrožie. Hodnotené územie sa nachádza v citlivých a zraniteľných oblastiach podľa Nariadenia vlády SR č. 174/2017.
- Podľa vyjadrení pri už existujúcich obdobných skladoch kvapalného hnojiva unikajú plyny, pachy a zápachy a nie je pravdou, že ich nie je cítiť v ovzduší.
- V našej obci sa v posledných rokoch podstatne zmenila klíma. Jedná sa o silné vetry, resp. vetriská s ktorým zámer evidentne neuvažoval. Práve silné vetry sú potenciálnym rizikom prenosu výparov do obytnej časti obce, ide len o cca 400 m vzdialenosť a teda evidentné zhoršenie kvality ovzdušia občanov obce.
- V obci nám každoročne umiera veľa spoluobčanov na onkologické ochorenia. Štatistika, ktorú uvádzate v zámere nie je totožná so skutočnosťou, v správach zomrelých sa uvádza posledné ochorenie. Nikto tento stav nerieši. Ďalšie stavby podobného charakteru len zapríčinia rýchlejšie vymieranie obce.
- V Prílohe č.3 - Bezpečnostný list výrobok SAM 19 + SS má charakter nebezpečnej látky. Identifikácia rizík uvádza : dráždi sliznicu a dýchacie cesty, očné spojivky, citlivú pokožku, môže vyvolať ekzémy. Pri otvaraní môže dôjsť k náhlemu úniku pár kyanovodíka a methanolu. Práve silným vetrom sa môže dostať do ovzdušia a blízkych rodinných domov.
- V bezpečnostnom liste sa ďalej uvádza • že je nutné zamedziť vyšším teplotám nad 25°C. Obec Somotor čelí obrovským horúčavám. V roku 2021 prekonal 80 ročný teplotný rekord, keď teplota presahovala 35°C kontinuálne 2 týždne. Somotor sa radí tiež medzi miesta, kde bol v uplynulom období vyrovnaný alebo prekonaný rekord najdlhšej júnovej série tropických dní, teda s teplotou rovnou alebo vyššou ako 30°C. SHMÚ popisuje, že do 28. júna zaznamenala stanica v tejto obci už trinásť tropický deň po sebe. Sériou v Somotore bol teda prekonaný historický extrém najdlhšieho neprerušeného výskytu tropických dní v júni na tejto meteorologickej stanici.
- V zámere sa uvádza, že aj v mesiaci jún sa predpokladá vyššia intenzita prepravy. Tento fakt absolútne vylučuje možnosť realizácie predloženého zámeru. Zopakujem zámer sa vyhotovoval podľa vid'. Literatúra a nezaoberal sa dôslednejšie špecifickými podmienkami našej obce.
- Na základe uvedených dôvodov namietam realizáciu predmetného zámeru.

Uvedené námietky resp. pripomienky k navrhovanej činnosti boli zodpovedané v rámci reakcie na pripomienky občana Erika Trelu, nakoľko sú v zásade rovnaké.

Občianka Ing. Klára Sokolová, podala pripomienky aj vo svojom stanovisku k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti zo dňa 07.11.2022. Reaguje tiež opäť na jednotlivé kapitoly predloženého zámeru:

- K bodom 2.2. 7 a 2.2.8. špecifických požiadaviek: Znečisťovanie ovzdušia a zaťaženie hlukom mimoriadne nepriaznivo vplyva na zdravotný stav obyvateľstva. V roku 2022 sa v našej obci výrazne zvýšila doprava na pozemných komunikáciách / cez deň aj v noci vojenské kolóny, enormné množstvo kamiónov ako aj osobných áut v oboch smeroch/ práve na predmetnej ulici Nová cesta 1. triedy č. 79 /1/79/. Predložený Zámer uvádza údaje sčítania dopravy Slovenskou správou ciest z roka 2015. V súčasnom období to už nie sú relevantné údaje. Občania a žiaci majú problém sa dostať napriek označenému prechodu pre chodcov na autobusovú zastávku, v noci sa budia a negatívne sa to odráža aj na psychickom stave.

Z hľadiska objektívneho zhodnotenia vplyvu navrhovanej činnosti na hlukovú situáciu dotknutého územia bola spracovaná Akustická (hluková) štúdia, ktorá slúžila ako podklad pre spracovanie Posúdenia vplyvu predmetnej činnosti na verejné zdravie (HIA) a obe štúdie sú súčasťou predloženej Správy o hodnotení a tvoria jej Prílohy 4 a 5. Meranie súčasného zaťaženia hlukom na dotknutých komunikáciách prebiehalo v januári 2023 a zohľadňuje teda aj súčasnú dopravnú situáciu v obci. V oboch štúdiách sa konštatuje dodržanie hygienických limitov a legislatívnych noriem a nevýznamný vplyv navrhovanej činnosti na územie dotknutej obce Somotor a ich obyvateľov. Predmetné štúdie taktiež navrhujú opatrenia na elimináciu týchto vplyvov, pričom samotná Správa o hodnotení tieto opatrenia akceptuje a prevzala ich do navrhovaných opatrení v rámci jej príslušnej kapitoly IV.

- V časti Hodnotenie zdravotných rizík Zámeru citujem: „Prevádzka navrhovanej činnosti bude mať prijateľný vplyv na zdravotný stav dotknutého obyvateľstva“ ale následne sa píše citujem : Zdravotný stav obyvateľstva „v prípade prvých dvoch príčin smrti choroby obehovej sústavy a nádorové ochorenia, veľmi závažné je pretrvávajúce konštatovanie, že ide o dlhodobu nepriaznivý vývoj“. Počet obyvateľov v posledných obdobiach výrazne poklesol. Predpokladám, že nie je nikto kto by mal záujem urýchliť vymieranie našej obce.

Ako už bolo spomenuté v predchádzajúcej odpovedi, tak z hľadiska objektívneho zhodnotenia vplyvu navrhovanej činnosti bolo spracované Posúdenia vplyvu predmetnej činnosti na verejné zdravie (HIA) - Príloha 5 správy o hodnotení. V predmetnej štúdii sa konštatuje dodržanie hygienických limitov a legislatívnych noriem a nevýznamný vplyv navrhovanej činnosti na územie dotknutej obce Somotor a ich obyvateľov. Predmetná štúdia taktiež navrhuje opatrenia na elimináciu týchto vplyvov,

pričom samotná Správa o hodnotení tieto opatrenia akceptuje a prevzala ich do navrhovaných opatrení v rámci jej príslušnej kapitoly IV.

- V časti Vplyv na ovzdušie Zámeru sa uvádza: „plánovaná navrhovaná činnosť mimo obývané územie cca 400 m. Toto tvrdenie je účelové KLAMSTVO. Po ľavej strane uvádzanej cesty 1. triedy posledný rodinný dom sa nachádza vzdušnou čiarou oproti areálu navrhovateľa - tento fakt predkladateľ zámerné neuviedol. Doporučujem nahliadnuť do mapy širších vzťahov resp. si vyhotoviť ortofoto snímku. Týmto spochybňujem celý zámer, v našej obci je neuskutočniteľný. Navrhujem majiteľovi stavbu realizovať v extraviláne obce Vojka, kde má aj výkrmňu kurčiat, ktorú naši občania rezolútne odmietli.

V tomto prípade sa jedná o nedorozumenie. Vzďialenosť uvádzaná v zámere sa myslí ako vzdialenosť od navrhovanej činnosti (teda samotného umiestnenia skladu kvapalného hnojiva) po predmetnú nehnuteľnosť, ktorú uvádzate v pripomienke a skutočne dosahuje cca 350 až 400 m a nie ako vzdialenosť od hranice areálu navrhovateľa. Z hľadiska posúdenia rozptylu znečisťujúcich a pachových látok (Rozptylová štúdia) ako aj z hľadiska hlukového posúdenia (Akustická štúdia) či Posúdenia vplyvu predmetnej činnosti na verejné zdravie (HIA) bola táto nehnuteľnosť braná do úvahy, čo je zrejmé aj z meracích bodov, ktoré tieto štúdie uvádzajú.

Predmetný zámer nie je z hľadiska územného rozvoja obce Somotor v rozpore s verejnými záujmami obce a umiestnenie stavieb tohto charakteru nie je v danom území ničím obmedzené či dokonca zakázané. Navrhovateľ sa preto ako podnikateľský subjekt rozhodol pre využitie daného územia z dôvodov vlastnickej väzby samotného územia ako aj faktu, že predmetné kvapalné hnojivo sa plánuje využívať aj v príľahlých lokalitách kde sa vykonáva poľnohospodárska činnosť. Vybudovanie skladovacieho priestoru kvapalného hnojiva v danom území preto predstavuje reakciu navrhovateľa na aktuálne potreby a požiadavky trhu. Realizácia predkladaného zámeru zabezpečí rozšírenie služieb navrhovateľa v oblasti poľnohospodárstva, čím umožní uspokojiť dopyt u zákazníkov.

- V časti .Znečistenie ovzdušia Zámeru: citujem: „Zdroje znečisťovania ovzdušia: doprava a prenos znečisťujúcich látok z Maďarska a Ukrajiny, z dopravy na pozemných komunikáciách“. „Na monitorovanie lokálneho znečistenia ovzdušia je na území SR 3 7 automatických monitorovacích staníc z ktorých väčšina monitorovala základné znečisťujúce látky/ SO₂, NO₂, NO_x, PM₁₀, PM_{2,5}/ . Takáto stanica sa v okrese Trebišov nenachádza“. Dopĺňam informácie: PM₁₀,PM_{2,5} - vysoké koncentrácie pri frekventovaných cestných úsekoch – negatívny dopad na kardiovaskulárny systém. NO_x oxid dusičitý dominantný zdroj pri cestnej doprave zmeny v zložení krvi, alergie, poruchy imunitného systému. CO - oxid uhoľnatý , bezfarebný jedovatý plyn bez zápachu , hlavný zdroj cestná doprava ohrozené osoby s kardiovaskulárnymi chorobami. C₆H₆ benzén - hlavný zdroj cestná doprava- karcinogén, poškodzuje tvorbu červených krviniek, pečene, imunitný systém. BaP benzo(a)pyrén - tiež cestná doprava- karcinogénne a mutagénne vlastnosti. Týmto negatívami

zmenou viacerých skutočností sú ohrození hlavne občanom ulíc Nová, čiastočne Obchodná a Hlavná.

Väčšina zo spomínaných znečisťujúcich látok nie je s navrhovanou činnosťou nijako spätá. Kapitola zámeru, ktorú občianka cituje popisuje znečistenie ovzdušia a zdroje znečisťovania v rámci okresu Trebišov a netýka sa samotnej navrhovanej činnosti. Rovnako ani ňou doplnené znečisťujúce látky sa netýkajú priamo navrhovanej činnosti.

Z hľadiska objektívneho zhodnotenia vplyvu navrhovanej činnosti na ovzdušie dotknutého územia bola spracovaná Rozptylová štúdia, ktorá slúžila ako podklad pre spracovanie Posúdenia vplyvu predmetnej činnosti na verejné zdravie (HIA) a obe štúdie sú súčasťou predloženej Správy o hodnotení a tvoria jej Prílohy 3 a 5.

- V časti Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu Zámeru citujem: „Realizácia navrhovanej činnosti bude sociálno-ekonomickým prínosom pre daný región“ Na zamestnanosť nemôže mať vplyv ani počas výstavby citujem : „cca 10 pracovníkov externého dodávateľa/ v obci takého nemáme/ nakoľko to bude robiť firma, ktorá má svojich zamestnancov cca 1 mesiac.“ Ďalej počas plánovanej prevádzky - uvažuje sa /zámer/ s jedným zamestnancom, ktorý bude v stave susednej stavby len bude preškolený. Suma sumárom pracovná príležitosť pre našich chlapov nula. Jednotlivé kapitoly si odporujú.

V rámci zámeru sa píše o sociálno-ekonomickom prínose nie priamo pre obec, ale pre región. A tým sa nemyslí len samotné pracovné miesto, ale aj zvýšená ponuka služieb, či sekundárna zamestnanosť, čo sa už týka aj priamo dotknutej obce Somotor.

- V časti Zásahy do krajiny a stanovených limitných hodnôt hluku sa uvádza: „trasy pohybov nákladných vozidiel budú plánované cez miesta čo najviac vzdialené od rodinných domov“/ to bude preprava vrtuľníkmi ?/, ale v časti str. 43 hovorí o nákladnej doprave po ceste 1. triedy ? Konkrétne časti údajov v jednotlivých kapitolách si opätovne vzájomne odporujú.

Nejedná sa nutne o rozpor, ale len o deklaráciu, že nákladná doprava bude prednostne využívať komunikácie na to určené a nebude smerovaná po komunikáciách nižšieho rádu.

- V Bezpečnostnom liste sa uvádza: „Skladovať do teploty+ 20 C“. Nie je rozpracovaná zmienka o klimatizovaných skladoch. Ďalej sa uvádza: „Nevystavovať dlhodobo vyšším teplotám nad 25 C“. Vzhľadom k aktuálnym a prognózovaným teplotným rekordom v našej obci to nebude už nikdy možné.

Ako už bolo vyššie spomenuté, tak podmienky skladovania uvedené v Karte bezpečnostných údajov uvádzajú, že za bežných skladovacích podmienok je hnojivo stabilné a z hľadiska dodržiavania maximálnych povolených teplôt počas skladovania je teplota uvedená v KBÚ braná ako dlhodobá priemerná denná teplota. Prekročenie tejto teploty v podmienkach Slovenskej republiky nehrozí, nakoľko také teploty u nás nie sú. Tiež nie je možné, aby sa za krátky čas kedy sú denné teploty počas leta vyššie prehrial celý objem flexobazénu a teplota sa v ňom

udržovala dlhú dobu, nakoľko sa aj v lete teplota v nočných hodinách zníži. Z tohto pohľadu je teda podmienka povolených teplôt počas skladovania uvedená v KBÚ dodržaná, nakoľko Slovensko nie je tropická krajina, kde celodenný a dlhodobý teplotný priemer presahuje teploty uvedené v KBÚ.

- V podstate bol Zámer vyhotovený v 9.2020. Je tam množstvo nepresností a nepravdivých údajov. Záver: občania našej obce sú taký istý ako kdekolvek na Slovensku resp. v inom štáte a nebudú obetovaní kvôli ekonomickým záujmom akejkoľvek skupiny.

Nie je pravdou, že bol zámer vyhotovený v septembri 2020, keďže aj na poslednej strane zámeru je uvedený dátum spracovania december 2021. Navyše predložená Správa o hodnotení je spracovaná k dátumu marec 2023 a reflektuje na dnešný stav vecí. Čo sa týka údajných nepresností a nepravdivých údajov, tak veríme, že na základe predloženej Správy o hodnotení a odpovedí na otázky zmení verejnosť v tejto veci názor. Občania akejkoľvek obce na Slovensku, či v inom štáte EÚ majú právo na svoj názor, avšak z hľadiska objektívneho posúdenia navrhovanej činnosti a jej súladu s právnymi predpismi či územnými a inými strategickými plánmi má každý podnikateľ právo na umiestnenie svojej činnosti v lokalite, ktorá týmto predpisom vyhovuje a nezaťažuje nadmerne jednotlivé zložky životného prostredia, čo bolo preukázané aj v rámci tohto posúdenia vplyvov na životné prostredie.

13. Združenie domových samospráv, vo svojom stanovisku zo dňa 06.02.2022 predložilo nasledovné pripomienky:

- Žiadame, aby vydané rozhodnutie opísalo a zrozumiteľne vysvetlilo priame a nepriame vplyvy na životné prostredie, objasnilo a porovnávalo jednotlivé varianty a určilo environmentálne opatrenia a právne záväzným spôsobom ich ukotvilo pre nasledujúce povoľovacie procesy.

Pripomienka sa týka rozhodnutia, ktoré vydáva príslušný orgán.

- Namietame upustenie od variantného riešenia

Pripomienka je irelevantná, nakoľko sú Zámer aj Správa o hodnotení (SoH) spracované variantne.

- Absentuje kvantifikácia vplyvov a ich vyhodnotenie podľa jednotlivých kritérií podľa prílohy č.10 k zákonu EIA č.24/2006 Z.z. Jedným z cieľov rozhodnutia v zisťovacom konaní je aj rozhodnúť, či je zámer (t.j. činnosť resp. jeho zmena) v území prípustná; t.j. či nezaťažuje územie nad rámec stanovený zákonom.

Zákon o posudzovaní vplyvov na ŽP explicitne nedefinuje formu posúdenia vplyvov. Pre hodnotenie vplyvov zámeru na životné prostredie a zdravie obyvateľstva bola použitá metóda hodnotiaceho opisu. Súbory kritérií hodnotenia boli vyberané tak, aby charakterizovali spektrum vplyvov a ich významnosť. Kritériá očakávaných vplyvov boli vytvorené

z hľadiska kvalitatívneho, časového priebehu pôsobenia, formy pôsobenia a zároveň boli vplyvy diferencované na vplyvy počas výstavby a vplyvy počas prevádzky. V SoH sú vplyvy kvantifikované – kapitola C.III.18.

- Žiadame navrhovateľa vysvetliť, jeho príspevok k budovaniu ekologického a inovatívneho hospodárstva.

Účelom navrhovanej činnosti je vybudovanie a následné prevádzkovanie skladovacieho zariadenia pre priemyselné hnojivo na základné hnojenie pred sejbou alebo na mimokoreňové prihnojovanie v čase vegetácie. Cieľom je zabezpečiť čo najkratšiu obchodnú trasu medzi výrobcom a cieľovým užívateľom hnojiva. Pre elimináciu parametrov rozptylu zápachových častíc bude flexobazén prekrytý plávajúcim prekrytím Hexa-Cover®.

- Žiadame navrhovateľa, aby navrhol opatrenia, ktorými prispeje k zelenej transformácii hospodárstva aj celej spoločnosti založenej na inováciách a Európskej zelenej dohode

V budúcnosti plánuje investor v rámci svojich možností inovovať prevádzku v zmysle platnej legislatívy a požiadaviek na ekologické, zelené hospodárstvo, ktoré bude efektívne využívať zdroje s čistými emisiami skleníkových plynov.

- Žiadame navrhovateľa, aby uviedol opatrenia, ktorými navrhuje prispieť k snahe „Fit for 55“

Navrhovateľ v budúcnosti plánuje zavádzať uhlíkovo neutrálnu prevádzku, rozšíriť sadové úpravy v areáli, využívať energiu z alternatívnych energeticky efektívnych zdrojov a využívať vozidlá na alternatívne palivá.

- je nevyhnutné okamžite prijať účinné opatrenia na zabezpečenie dosiahnutia cieľov COP26. Žiadame uviesť a vyhodnotiť účinnosť prijatých opatrení na dosiahnutie týchto cieľov.

Pripomienka je irelevantná, lebo ciele COP26 sú nasledovné: Zastavenie odlesňovania do roku 2030. Zníženie emisií metánu o 30 percent do roku 2030. Ukončenie výroby energie z uhlia a Ukončenie výroby áut so spaľovacím motorom do roku 2040.

Posudzovaná činnosť si nevyžiada žiadne odlesnenie, nebude produkovat' metán, nebude vyrábať energiu z uhlia a nebude ani vyrábať autá so spaľovacím motorom.

- Aké adaptačné a mitigačné klimatické opatrenia zámer implementuje?

Vzhľadom na použité technológie skladovania tekutého hnojiva v rámci poľnohospodárskeho areálu nie sú adaptačné ani mitigačné klimatické opatrenia pre samotnú danú technológiu potrebné. Pokiaľ to bude technicky možné, bude v rámci areálu použité všeobecné klimatické

opatrenia ako sú výsadba zelene a využívanie zatravnených plôch na vsaky zrážok.

- Žiadame navrhovateľa, aby uviedol, akým spôsobom chce ďalej spoluformovať slovenské poľnohospodárstvo; aby sa nastavila správna aplikačná prax, BAT (best available techniques) v oblasti poľnohospodárstva rešpektujúceho krajinu a iné zložky životného prostredia a nielen jeho hospodárske využitie.

Samotná použitá technológia má vydaný európsky certifikát, ktorý je súčasťou Príloh SoH. Účelom navrhovanej činnosti je vybudovanie a následné prevádzkovanie skladovacieho zariadenia pre priemyselné hnojivo na základné hnojenie pred sejbou alebo na mimokoreňové prihnojovanie v čase vegetácie. Cieľom je zabezpečiť čo najkratšiu obchodnú trasu medzi výrobcom a cieľovým užívateľom hnojiva. Pre elimináciu parametrov rozptylu zápachových častíc bude flexobázen prekrytý plávajúcím prekrytím Hexa-Cover® ktoré zaisťuje:

- až 99 % zakrytie plochy povrchu
- až 95 % zníženie vyparovania
- až 96 % zníženie emisií
- až 96 % zníženie zápachu
- značné zníženie zarastania burinou
- značné zníženie strát tepla

- Žiadame v projekte riešiť výrazný odklon od zneškodňovania odpadu skládkovaním v súčasnosti (lineárna ekonomika) a posunutie odpadového hospodárstva smerom k modelu založenom na cirkulárnej ekonomike – pomocou účinného zhodnocovania materiálov v odpade.

Nakladanie s odpadmi bude zabezpečované v súlade s právnymi požiadavkami platnými v oblasti odpadového hospodárstva (zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Všetky odpady, ktoré je možné v prevádzke recyklovať budú recyklované alebo inak zhodnotené.

- Na určenie prípustnosti zámeru v krajine ako aj ako odborný základ prípadných navrhovaných environmentálnych opatrení na uvedené požadujeme environmentálne hodnotenie dopadov stavieb na krajinu a obyvateľa. Na základe výsledkov krajinného hodnotenia žiadame, aby sám navrhovateľ určil primerané environmentálne opatrenia.

Opatrenia boli uvedené v Zámere a sú tiež uvedené v kapitole C.IV. predkladanej Správy o hodnotení.

- Pri určení opatrení je treba v zmysle §29 ods.3 zákona EIA vychádzať aj z návrhov verejnosti; Navrhujeme, aby navrhovateľ akceptoval nasledovné opatrenia (ktoré sa v praxi osvedčili ako tzv best available techniques – BAT – krajinných environmentálnych opatrení) alebo sám navrhol k nim lepšiu alternatívu resp. riešenie, ktoré dané environmentálne oblasti splní lepšie/vhodnejšie a to na základe výsledkov požadovaného krajinného hodnotenia. V rámci doplňujúcej informácie žiadame komparatívnu

analýzu výhod a nevýhod a zdôvodnenie výsledného vybraného riešenia.

Združenie domových samospráv nenavrholo vo svojom stanovisku žiadne konkrétne opatrenia ktoré by podporilo komparatívnou analýzou s opatreniami navrhovanými v zámere. V prípade vypracovania takejto analýzy ZDS bude investorom zvážené aj využitie účinnejších alebo lepších techník pokiaľ by boli technicky a ekonomicky realizovateľné.

- ZDS trvá na vykonaní konzultácie zo strany navrhovateľa.

Máme za to, že obhliadka posudzovaného územia spolu s hlbším oboznámením sa so zámerom by ZDS pomohla pri pochopení skutočných kladných aj záporných dopadov posudzovanej činnosti. Konzultáciu ohľadom posudzovanej činnosti je možné uskutočniť priamo na dotknutej lokalite po predchádzajúcom dohovore s investorom, prípadne na verejnom prerokovaní, ktoré bude súčasťou procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Poznámka: Pripomienky a žiadosti ZDS ktoré sa netýkajú priamo posudzovanej činnosti ale sú všeobecné, resp. sa dotýkajú právomocí príslušného orgánu (MŽP SR) nie sú predmetom tohto vyhodnotenia pripomienok.